



MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingen Dienst

Postbus 20701
2500 ES Den-Haag
Telefoon 070 - 3 18 81 88
Telefax 070 - 3 18 79 51

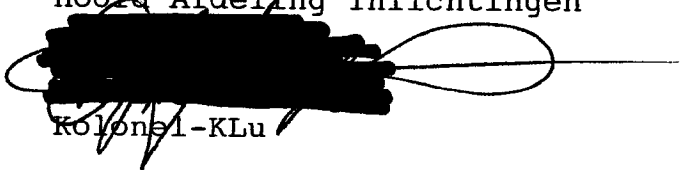
Aan:
Zie Verzendlijst

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/93/095/3229	12 oktober 1993

Onderwerp:
Joegoslavië: recente ontwikkelingen
(nr 60/93)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in het voormalige Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd

Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze,
Hoofd Afdeling Inlichtingen



Kolonel-KLu

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
één	Kalvermarkt 28 Den-Haag	070 - 3 18 6634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.



[REDACTED]

Verzendlijst behorende bij brief MID nr. DIS/93/095/3229 d.d.
12 oktober 1993

Aan:

Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

(Secretaris Generaal Ministerie Algemene Zaken)

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst

t.a.v. [REDACTED]

Ministerie van Buitenlandse Zaken

t.a.v. plv DGPZ

Intern:

HMID

HSV

HAI

HMA

Archief

[REDACTED]

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE

60/93

(Afgesloten 121400 okt 1993)

Bosnië-Herzegovina

De tegenstellingen tussen de centrale (door Moslims gedomineerde) regering in Sarajevo en de "president" van de "autonome provincie West-Bosnië" (Bihac), Fikret Abdic, blijven bestaan. Naar verluidt heeft "president" Abdic zich met ca. 10.000 gewapende aanhangers verschanst in de nabijheid van Velika Kladusa, in het noorden van de Bihac-enclave. De troepen van het Bosnische regeringsleger zouden op weg naar Velika Kladusa tot staan zijn gebracht in de nabijheid van Skokovi (halverwege Bihac en Velika Kladusa) alwaar wederzijdse beschietingen hebben plaatsgevonden. In het afgelopen weekeinde heeft een ontmoeting plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van Abdic en de opperbevelhebber van de Bosnische strijdkrachten Delic, waarbij een staakt-het-vuren is overeengekomen. Abdic heeft bij deze gelegenheid verklaard slechts bereid te zijn tot een persoonlijk onderhoud met president Izetbegovic en niet met een delegatie namens de regering in Sarajevo. Abdic, die eind september van zijn functie in het presidium van Bosnië-Herzegovina werd ontheven, streeft in de door hem geleide Bihac-enclave naar behoud van een multi-etnische samenleving en nauwere samenwerking met de omliggende (door Kroaten en Serviërs gedomineerde) gebieden. Abdic riep eind vorige maand de Moslim-enclave rond Bihac uit tot "autonome provincie West-Bosnië" waarop president Izetbegovic de Bosnische strijdkrachten in de enclave opdracht gaf Abdic met geweld tot de orde te roepen. Volgens Kroatische persberichten is Abdic inmiddels door het openbaar ministerie in Sarajevo in staat van beschuldiging gesteld wegens "ongrondwettelijke handelingen en "ondermijning van het defensief vermogen".

In het centrale deel van Bosnië-Herzegovina blijven de gevechten tussen Bosnisch-Kroatische (HVO) eenheden en troepen van het Bosnische regeringsleger voortduren. Een overeengekomen staakt-het-vuren voor het gebied rond de steden Jablanica en Mostar heeft, zoals verwacht, geen noemenswaardig effect gehad op de omvang en intensiteit van de gevechten. Tevens houden gevechten tussen Moslims en Kroaten aan rond de steden Gornji Vakuf, Konjic en, met name, Kiseljak en Vitez. In Centraal-Bosnië zijn in de afgelopen dagen meerdere VN-konvoeien door zowel Kroaten als Moslims onder vuur genomen. In Noord-Bosnië werden in de afgelopen week, volgens Bosnische regeringswoordvoerders, de posities van het Bosnische regeringsleger rond de Maglaj-enclave aangevallen door zowel Kroaten als Serviërs. Volgens de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR is Maglaj sinds juni j.l. niet meer bereikt door hulpkonvoeien en is men volledig afhankelijk van door vliegtuigen afgeworpen voedselpakketten. De Bosnische Serviërs, die de toegang tot Maglaj blokkeren, eisen een evenredige hoeveelheid hulpgoederen alvorens eventuele konvoeien doorgang te verlenen. Rond Maglaj bezetten zowel Servische als Kroatische eenheden posities die in de vredesvoorstellen van de internationale bemiddelaars Owen en Stoltenberg aan de Moslims ten deel vallen.

Na de bevelhebber van de Bosnisch-Servische strijdkrachten, Mladic, heeft nu ook de leider van de Bosnische Serviërs, Karadzic, verklaard niet toe te zullen staan dat NAVO-eenheden op Bosnisch-Servisch grondgebied worden gestationeerd. Dit zou als een inbreuk op de soevereiniteit van de (zelf geproclameerde) Bosnisch Servische Republiek worden beschouwd. In dit verband is vermeldenswaard

[REDACTED]

dat Karadzic onlangs in een vraaggesprek heeft verklaard dat de Bosnische Serviërs op dit moment geen additionele gebiedsaanspraken meer hebben en bereid zijn akkoord te gaan met de territoriale verdeling van Bosnië-Herzegovina zoals deze in het huidige vredesplan is voorzien. Karadzic betwijfelde echter het nut van een eventuele stationering van NAVO-eenheden in het kader van een dergelijke vredesregeling en stelde dat wellicht kon worden volstaan een beperkte groep militaire waarnemers.

Door EG-bemiddelaar Owen is verklaard dat er momenteel geen concrete plannen bestaan voor een voortzetting van de onderhandelingen tussen de strijdende partijen in Bosnië-Herzegovina. Owen stelde wel dat bij eventuele nieuwe vredesinitiatieven wellicht ook aandacht zou moeten worden geschonken aan andere crisisgebieden in het voormalige Joegoslavië. Owen gaf hierbij als voorbeelden de toenemende spanning tussen Kroatië en Servië en de positie van de Albanese bevolking in de Servische provincie Kosovo. In dit verband is vermeldenswaard dat onlangs ook de Bosnische vice-president Ganic de mogelijkheid heeft geopperd om tijdens een nieuwe vredesconferentie te trachten een oplossing te vinden voor meerdere conflicten in het voormalige Joegoslavië, waaronder de situatie in Bosnië-Herzegovina.

Kroatië

In de afgelopen week vonden wederzijdse beschietingen plaats rond de UNPA-zuid (Krajina). Volgens Kroatische regeringswoordvoerders zijn stellingen van de Kroatische strijdkrachten (HV) nabij Zadar, Sibenik en de omgeving van Biograd onder vuur genomen door Kroatische Serviërs uit de zelf uitgeroepen "Republiek van de Servische Krajina" (RSK) in Kroatië. Volgens de Kroatische Serviërs werden lokaties nabij de steden Benkovac, Drnis en Knin beschoten door Kroatische eenheden die vlak buiten de grenzen van de UNPA-zuid zijn gelegerd. Volgens EG-waarnemers in Knin zijn de RSK-autoriteiten buitengewoon ontstemd over de voorwaarden waaronder het UNPROFOR-mandaat op 4 oktober j.l. is verlengd met zes maanden. In dit verband heeft het RSK-parlement een resolutie aangenomen waarin de verlenging van het mandaat als "onverenigbaar" met het eerder voor Kroatië aanvaarde VN-plan wordt afgewezen. Met name is door de Kroatische Serviërs onvrede uitgesproken over de in de resolutie opgenomen waarschuwing, in eerste instantie gericht tegen de Servische politieke leiding in Belgrado, om zich te onthouden van steun aan de Serviërs in Kroatië. De Kroatische president Tudjman heeft inmiddels herhaald dat, indien UNPROFOR vóór eind november a.s. er niet in is geslaagd om de Kroatische Serviërs in de UNPA's te ontwapenen (hetgeen een bestanddeel van het plan Vance uitmaakt), het UNPROFOR-mandaat niet zal worden verlengd.

Servië/Montenegro

De motie van wantrouwen tegen de regering Siainovic, ingediend door de extreem-nationalistische Radicale Partij (SRS) van Vojislav Seselj, is op 7 oktober j.l. door het Servische parlement in behandeling genomen. Het parlementaire debat is, voor zover bekend, nog niet afgerond. De motie is ingediend als protest tegen het feit dat de regerende Servische socialistische partij (SPS) van president Milosevic, in een poging de sancties tegen "Joegoslavië" opgeheven te krijgen, zich uitgesproken heeft voor aanvaarding door de Bosnische Serviërs van de voorgestelde vredesregeling voor Bosnië-Herzegovina. Aangenomen wordt dat de motie niet door het parlement zal worden aanvaard.

De economische crisis in Servië en Montenegro heeft zich in de afgelopen maanden, vooral ook als gevolg van de economische strafmaatregelen, verder verdiept. De industriële produktie bedroeg in mei van dit jaar nog ca. 50% van het produktieniveau van vóór de sancties (mei 1992). De inflatie bedroeg in dezelfde periode ca. 300.000%. Ondanks een relatief goede oogst zullen de voedseltekorten in de steden naar verwachting toenemen daar boeren weigeren hun

~~_____~~

voorraden tegen staatsprijzen (in dinars) te verkopen. Het VN-handelsembargo tegen Servië en Montenegro heeft eveneens een negatieve invloed op de economieën van omringende landen. De economische schade die Albanië, Bulgarije, Hongarije, Macedonië en Roemenië als gevolg van de sancties ondervinden, wordt geraamd op in totaal 2 à 3 miljard US dollar. Genoemde landen stellen zelf ca. 12 - 13 miljard US dollar aan inkomsten te derven. Deze zeer hoge opgaven hangen vooral samen met een streven naar financiële compensatie van de kant van internationale organisaties als de VN.

Conclusie/vooruitzicht

De tegenstellingen tussen de centrale (door Moslims gedomineerde) regering in Sarajevo en de "president" van de "autonome provincie West-Bosnië" (Bihac), Fikret Abdic, blijven bestaan. In het centrale deel van Bosnië-Herzegovina blijven de gevechten tussen Bosnisch-Kroatische (HVO) eenheden en troepen van het Bosnische regeringsleger voortduren. In Noord-Bosnië werden in de afgelopen week, volgens Bosnische regeringswoordvoerders, de posities van het Bosnische regeringsleger rond de Maglaj-enclave door zowel Kroaten als Serviërs aangevalen. Na de bevelhebber van de Bosnisch-Servische strijdkrachten, Mladic, heeft nu ook de leider van de Bosnische Serviërs, Karadzic, verklaard niet toe te zullen staan dat NAVO-eenheden op Bosnisch-Servisch grondgebied worden gestationeerd. Door EG-bemiddelaar Owen is aangegeven dat er momenteel geen concrete plannen bestaan voor een voortzetting van de onderhandelingen tussen de strijdende partijen in Bosnië-Herzegovina. Dit onderstreept dat van enig uitzicht op een voor alle partijen aanvaardbaar vredesakkoord geen sprake (meer) is.

In de afgelopen week vonden wederom wederzijdse beschietingen plaats rond de UNPA-zuid. Door de Kroatische president Tudjman is herhaald dat, indien UNPROFOR vóór eind november a.s. er niet in slaagt om de Kroatische Serviërs in de UNPA's te ontwapenen (hetgeen een onderdeel is van het bestaande vredesplan voor Kroatië), het UNPROFOR-mandaat niet zal worden verlengd.

De economische crisis in Servië en Montenegro heeft zich in de afgelopen maanden, vooral ook als gevolg van de economische strafmaatregelen, verder verdiept.